

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Szent-István

napján illik elmélkedni. Fog-nak is országszerte. Csak az a kérdés, hogy ki milyen vonatkozásban teszi. A második honalapító egész alakja a mult legendás körébe visz. Körülvették hatalmas nimbuszszal, fénylő gloriával, a katolikus egyház szentjei sorába iktatta. Ez utóbbi dicsőítés apostoli érdemeiért járt ki neki. Tíz püspökséget alapított s ezeknek hatalmas dominiumokat osztogatott, a kereszténységet a historia tanítása szerint tüzzel—vassal terjesztette. Kopánynyal és társai-val barbáruul bánt el.

Mi nem a szentsége miatt tartjuk nagynak. Ez csak dekorum rajta, mint valami Lipót rend. Az ő nagysága abban érvényesült, hogy hatalmas államalkotó képességei folytán behelyezte a fiatal, alig melegezni készülő Magyarországot az akkori nyugati kulturába. Megmutatta az utat, amelyen békés uton a haladás és fejlődés biztosítva volt s meg-alapította az ország ezeréves jövődjét.

Nagy koncepciója, széles látókörű egyénisége felfogta, hogy az ország, az álladalom csak úgy maradhat fenn a teljesen idegen nációk, államok, nemzetek közepette, ha a folytonos hadakozás helyett rátér a művelődés, a békés polgári élet biztos alapjára.

Ezért is fogadta szeretettel az akkori műveltség terjesztőit, a papokat és szerzeteseket. Ezek voltak hivatva arra, hogy a nyers ösztönöket átformálják és kipallérozzák. Ez az átformálás valamelyes képen sikerült is. Hála érte az első nemzeti koronás királynak.

Ma is szükségünk volna ilyen hatalmas koncepciójú állam reformálóra. A papi műveltség, a középkori humanizmus ma már idejétmulta s mégis göröcsösen, mereven ragaszkodnak hozzá. Ez az ország nem áll ott, ahova ezeréves multja pre-

desztinálja. Még mi nem foglaltuk el helyünket a nyugati kulturáramok sorában. A mi kulturánk napja még csak most kel föl. Ed-dig nem is igen vergődhetünk vele, sőt még most sem nagyon biztató dolog ezzel toglalkozni, mert hiszen sokak előtt ez ellen-szenves, sőt néhol közde-rütséget kelt. A mi haladá-sunk, ami fejlődésünk alig néhány évtizedes. Állandó közjogi, gazdasági harcban állottunk négy évszázados ellenségünkkel — Ausztriával s azonkívül idebenn is elég bajunk volt a kemény koponyájú maradiakkal. Ez a viaskodás, ez az állandó tülekedés az oka annak, hogy ebben az országban még nem lehet palam et publice beszélni olyan dolgokról, amelyek künn a külföldön, már régen el-vannak felejtve, vagy nyelvbe vannak ütve. Ezért itt ma még fejbe verés, üt-leg, vagy fogház jár, de leg-nyebben is társadalmi üldözés és forradalmár jelző.

Pedig társadalmi átalaku-lásokat, fejlődő haladást forradalom nélkül elérni nem lehet. Akár gazdasági, akár szellemi uton történjék is az.

Szent István is forradal-már volt. Ujító. A régebbi törzsi állapotból belevitte az országot az egységes álladalomba. Nem ment vissza-hatás és vér nélkül. Ennek az ujításnak is voltak ellen-ségei. Fene legények, csö-könyösek és erős koponyá-juak. De azért az erő, a helyes belátáson alapuló erő legyürte őket s ez a belső forradalom nem volt árára a magyar nemzet-nek, mutatja az ezer éves mult.

Ez a berendezkedés azon-ban elavult. Jönni kell helyette másnak. Döngessük tehát a régi kapukat. Épül-jön fel mihamarabb az új alap. Azon talán jobban boldogulunk, mert most csak haladón tengődünk.

e. j.

□ **Az Erödsy-ügy fejleményei.** Szinte páratlanul áll az a legujabb fordulata a diszkvalifikált főispán ügyének, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök döntése után most egyoldalon másodfoku becsületbiróságot állítottak össze az Erödsy-affér ujabb megvizsgálására. A belügy-miniszterium három államtitkárjából állította össze Khuen ezt a másodfoku becsületbiróságot, amelyben Erödsy ellenfelei nincsennek képviselve. Ugy tűnik fel a dolog, hogy Khuen mégis érzi, hogy ő egyedül talán még sem elég tekintély ahhoz, hogy egy becsületbiróság ítéletével szemben rehabilitálja Erödsyt s ezért minden felhatalmazás nélkül új becsületbiróságot állított össze Erödsy közvetlen felelőiből. Ez a legujabb fordulata ennek az afférnak még sok komplikációra fog vezetni, mert kétségtelen, hogy a becsületbiróság tagjai nem fogják szó nélkül tűrni, hogy ítéletüket egy arra illeték-telen fórum egyoldaluan meg-döntse. Erödsy különben ma reggel visszautazott Marosvásárhelyre, a hol most a botrányok ujabb sorozata fog kezdődni.

□ **A miniszterelnök kitüntetése.** A hivatalos lap mai száma közli a következő királyi kéziratot:

Kedves gróf Khuen-Héderváry!
Önnek Szent István-rendem nagykeresztjét díjmentesen oda-adományozom.

Kelt Bač Ischlben, 1910. évi augusztus 16-án.

Ferenc József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s k

Sándor trónörökös nősül.

A cár leányát akarja.

Gyöngén áll a Karagyorgye-vics-dinasztia dolga Szerbiában, nagyon gyöngén. Ők maguk se tudják, hogy a pünkösdi király-ság koronáját mikor fujja le a fejükről egy kis, hirtelenében tá-madt balkáni szellő.

De hát a Karagyorgyevicsék okos, előrelátó emberek. Vagy legalább azok akarnak lenni. Nagy-on jól tudják, hogy az ő inga-tag trónjuknak támaszték kell, hogy ki ne billenjen a helyéből. Alapos támaszték, amely minden körülmények között megállja a helyét.

Belgrádból az a hír érkezik, hogy Sándor trónörökös nősül. Azaz, hogy a családi tanács el-határozta, hogy Sasának meg kell nősülni. Így szokás ez már az uralkodó családokban, ahol a trónörökösöknek néha akaratukon

kivül szerelmeseknek kell len-niök.

Es Sasa szerelmes! Nem holmi kis apró fejedelmecske leányába szerelmes, hanem az Atyuska, a minden oroszok cárijának a leá-nyába. Ez lenne azután a jó tá-maszték: az Atyuska befolyása egyszersmindkorra biztosítaná Szerbia trónját a Karagyorgye-vics-dinasztiának.

Igaz, hogy Olga Nikolajevna nagyhercegnő, a cár legidősebb leánya, még gyermek. Alig ha-ladta tul a törvényes kort: most mult csak tizennégyesztendő. Az is igaz, hogy Sándor trónörökös még nem látta soha, de hát szí-veben olthatatlan szerelem támadt a kis nagyhercegnő iránt, aki csak most dobta sutba a leges-legutolsó babáját, amelynek em-lékezte még élénken él az ő kis szivecskéjében.

Hatvig pétervári szerb követ megkérte a kis Olga Nikolajevna nagyhercegnő kezét Sándor trón-örökös számára. A Národni Listi reméli, hogy ez a házasság a cári családdal való összeköttetés révén megerősíti a Karagyorgye-vics-dinasztia trónját.

Sándor trónörökös tehát sze-relmes — hivatalból. Ő már nyi-latkozott, hogy feleségül venné a csinos kis nagyhercegnőt; csak még az Atyuska nem nyilatko-zott, hogy hajlandó volna-e feleségül adni elsőszülött leányát az ingatag trónnal rendelkező Sasa trónörökösnek, aki trónjának tá-masztékaul szemelte ki a kis Olga Nikolajevna nagyhercegnő fehér kis kacsóját.

A törvény kijátszása.

A hatóság figyelmébe.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, aug. 19.

Általában el lehet mondani, hogy nem csak egy törvény van olyan, melyet az emberek szeret-nek kijátszani. Van ilyen törvény több, sőt a törvényeknek a leg-többje korlát az emberekre, így az alóla való kibuvás bizonyos tekintetben szinte természetesnek látszik. Pedig bármilyen termé-szetesnek lássék is a törvény ki-játszása, mégis helytelen az és azoknak, kik a törvény végre-hajtása fölött örködnek, ezt meg-engedniök nem szabad.

E soraink is arra vannak cé-lozva, hogy felhívjuk a hatóság figyelmét, mint játszak ki Makón az ipartörvénynek egyik-másik üdvös intézkedését.

Nem is annyira az iparosokról, mint inkább a kereskedőkről van

szó. A kereskedők legtöbbször ugyan is azt teszik, hogy tanoncokat mikor azok már nekik hasznos szolgálásokat tesznek, felszabadítják még az előtt, mielőtt a tanoncévek véget értek volna.

A törvénynek ilyen kijátszása meg nem engedhető, mert ha el-sajátítja is az idő-nap előtt felszabadított tanonc a kereskedelem gyakorlati ismereteit, meggátoltatik az elméleti ismeretek szerzésében. Pedig az ma már bebizonyított igazság, hogy egy kereskedő, mint az iparos csak akkor boldogul, ha gyakorlati ismereteit a multhatatlanul szükséges elméleti ismeretek egészítik ki.

Kettős éberséggel kell őrködni e vissza élés ellen a hatóságnak. Megadja rá neki a módot maga az ipartörvény. Az ipartörvény az első fokú iparhatóságnak kötele-ségévé teszi a tanonc-lajstrom vezetését. Ebbe bele kell vezetni a tanonc-évek számát, illetve föl kell jegyezni a felszabadulás ide-jét. A felszabadulás pedig a ható-ság tudtával eszközölhető csak.

Makón azonban nagyon sok kereskedőnek van olyan tanonca, ki egyáltalán nincs bevezetve a hatóság által vezetett tanonc-lajstromba. Az ilyen tanoncokat azután akkor szabadítja fel a gazda, mikor neki jól esik, illetve érdekei megkövetelik.

A hatóság tehát az ilyen visz-szaéléssel, a törvény kijátszásával szemben mulasztást követett el, ezért hívtuk fel rá e soraink köz-lésével figyelmét. Most még csak azt jegyezzük meg, hogy a ke-reskedő iskolai bizottságnak régen tudomása van a törvénynek ilyen kijátszásáról, miért nem tett eddig ellene valamit vagy miért nem akar élni a jövőben a törvény kijátszása ellen ugyancsak törvény biztosította jogával?

Nagy Gyógyszertár a „Mégváltóhoz.” Aradi-utca.

(Főtérhez közel.) Telefonszám 95.

NAPIHIREK.

— **Lapuuk a közbeeső kettős ünnep miatt kedden reggel a rendes időben jelenik meg.**

— **Beteg újságíró.** A lázas, idegrontó éjjeli munka ismét komoly beteggé tett egy újságírót. Újságírót, ki e város falai között pillantotta meg a napot, kinek bölcsője itt ringott, ki tanulmányait itt kezdte és a ki itt fogott először tollat kezébe, hogy azt a leghálátlanabb mesterségnek: az újságírásnak szentelje. Róna Lajosról, a „Délmagyarország” fiatal szerkesztőjéről van szó. Újságíró mostanában alig van olyan, ki oly hamar és oly sokra vitte volna, mint Róna Lajos. És talán az a emberfeletti nagy munka, melyet oly önzetlenül és annyi hivatottsággal teljesített, jutatták az újságíró sorsára. Míg a mások jólétéért törhetetlenül küzdött, addig az ő ereje roppant össze és merült ki. Míg lelke fényes tehetségeivel mások lelkét nemesítette, addig az ő lelkét tá-

madta meg romboló kór. Róna Lajos környezete, különösen felesége tapasztalta a nyár folyamán, hogy férje komoly betegség előtt áll. Fürdőre vitte. Munka helyet szórakozást keresett számára, de már nem volt meg ennek a kívánt hatása. Lelke nagyon elfáradt, úgy hogy a napokban egy fővárosi gyógyintézetbe kellett szállítani. Orvosai biznak felépüléséhez, melynek nemcsak az újságírók örvendenek, hanem mind azok, kik az előző-keny modoru, tehetséges újságíró ismerik.

— **A tanfelügyelő átiratai.** Makó városa az 1885-ik évben a fogyasztási adókezelésből származó 28823 korona 48 fillér jövedelmet a polgári iskola javára fordította. Minthogy a kir. tanfelügyelő nem bír tudomással az alap kezeléséről és céljáról, ma ez iránt kért felvilágosítást a városi tanácstól. Van még a kir. tanfelügyelőnek Makó városánál az előbbi ügygel kapcsolatosan egy másik átirata is. Ez a polgári leányiskola kibővítését célozza. Elmondja ugyanis a kir. tanfelügyelő, hogy a polgári leányiskola annyira tulsufolt, hogy az rendeltetésének nem felel meg, miért is az 1911—12. tanévre való átalakítást kéri.

— **A Justh-féle alap kamatai.** Makó város tanácsa mai ülésében a Justh Gyula-féle régebbi 10000 koronás alapítványnak kamatait ifjú Szakács Gábor felső iparis-kolai tanulóknak ítélte oda.

— **Mulasztás.** Erről is minden alkalommal lehet nálunk írni, ami különösen a városi ügyeket illeti. A miről a következőkben akarunk írni, az is a város mulasztása, jobban mondva a főmérnök nem törődőmsége. Egy csatornáról van szó. Ez a csatorna az Eötvös-utcán húzódik végig és az izraelita templom udvarán, az iskola alatt vezet át a DeákFerenc-utca. Szóbelileg már régen tudomására hozták a mérnök ur-nak, hogy e csatorna több helyen bedől, megtelt földdel és a Deák-Ferenc utcán, a legélénkebb köz-lekedési helyen régen hiányzik róla a fedőlap, ami által a köz-lekedésre veszélyes. A mérnök ur tudomásul vette a szóbeli jelen-tést. Igérte a csatorna rendbe hozását, de azóta hallgat, mint a siket fajd. Vagy talán bokros teendői között akkor fog intéz-kegni, mikor egy nagy eső után az utcákat elönti a víz vagy va-laki a földetlen csatornába zu-hanva, eltöri a lábát.

— **A város locsolása.** Megemlékeztünk arról, hogy a városi főmérnök előterjesztést tett a tanácshoz az utcák locsolása tár-gyában. A városi tanács mai ülésében foglalkozott a főmérnök költséges tervével, de azt már csak azért sem fogadta el, mert a burkolt utcák vámszedési joga a vármegyét illeti meg, így az em-lített utcák locsoltatásáról is a vármegyve tartozik gondoskodni.

— **A katonák figyelmébe.** A szegedi 5 ik honvéd hadkiegészítő parancsnokság közhírré teszi, hogy a jövő évben fegyvergyakorlatra köteles 1908, 1906, 1904 és 1900 évfolyambeli tartalékos és az 1908, 1906 és 1904 évfolyambeli póttartalékos legénység a folyó év október hó 15-ig a katonai ügyosztály utján megkérdezteti, hogy az év mely időszakára volna az, melyben bevonulásuk legke-

vésbé hátrányos a polgári életben való foglalkozására. Ebbeli kíván-ságukat az itteni katonai ügyosz-tálynál bejelenthetik. A honvé-delmi miniszternek ez az intézke-dése tagadhatatlanul üdvös a mi vidékünkön, hol a fegyvergyakor-latra a legnagyobb munka idején hívták be a hadköteleseket.

— **Egyesületi ülés.** A társadalmi egyesület választmánya 21-én délután két órakor főtéri helyisé-gében ülést tart. A választmányi tagokat erre ezuton is meghívja az elnökség.

— **Gazdák gyűlése.** A magyar-orosz kisbirtokos szövetség makói helyi egyesülete e hó 21-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor Makón a Vogel-féle szálloda föld-színti nagy éttermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre ezuton hívom meg az egyesület összes tagjait. Tárty: 1. Elnök és alelnök választása. 2. Esetleges in-dítványok és előterjesztések. Makó 1910. aug. 16. Tisztelettel: Rác Mihály alelnök.

— **A város új vincellerje.** A városi tanács a megüresedett vin-celleri állást Szabó Mihály okle-veles vincellerrel töltötte be.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A makói ipari hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszö-vetkezet tagja folyó évi augusz-tus 21-én azaz vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg rendkívüli közgyűlést, mely alkalommal a módosított alapszabályok értelmé-ben alakítja meg, illetőleg egészíti ki felügyelőségét. A fel-ügyelő bizottság elnöke, mint már jeleztük, Justh Gyula or-szágyűlési képviselőnk, kit a központ nevezett ki. A többi ta-gokat az iparosok választják. Ed-dig megválasztott: Kucses Ká-roly ügyvezető elnökül, Strohnér József és Meisztovics Ferenc ta-gokul. Jelölve vannak még Szé-kely Bálint, Elek Lajos és többen, kik közül a vasárnapi rendkívüli közgyűlés választ még egy ta-got.

— **Megtagadott kérelem.** La-punk mai számában megemlé-keztünk arról, hogy Csorba Jó-zsef vállalkozó a DeákFerenc-utcai iskola építéséhez kedvezményes áru téglát kért a várostól. A vá-rosi tanács a kérelmet elutasította. Csorba József azon kérelmének, hogy az iskola építéséhez a régi épület téglá anyagát behasznál-hassa, a tanács helyet adott, de föltétellel, hogy ha chez az államépítészeti hivatal is hozzá járul, mert a munkafelügyeletével, nemkülönben ellenőrzésével az államépítészeti hivatal van meg-bizva.

— **Kévesbednek a koresmák.** A makói pénzügyigazgatóság ar-ról értesítette ma Makó város ta-nácsát, hogy a korlátlan italmé-resek számát 65-ről 60-ra szál-lította le.

— **Egy bérlő kérelme.** Kö-rösi Mihály, mint mai számunk-ban megírtuk, 8 hold földet bir haszonbérben a várostól, mely jelenleg tormával van beültetve. A bérlési idő szeptember hó 30-án jár le, mikor a torma még nem szedhető, azért Körösi a bérlé-t nek egy hónappal való meghosz-szabbítását kérte és ennek fejében 200 koronát ajánlott fel a vá-rosnak. A tanács a kérelemnek helyet adott.

— **Olesó jég.** Zeiller Rudolf gőzmalom tulajdonos ma ajánla-tot adott be a városhoz, melyben

a műjégnek métermázsáját két koronáért ajánlja fel a városnak.

— **Egy üres telek eladása.** Van Makó városának a Kölcsei-utcán egy 135 négyszögméter nagyságu üres telke. Ennek meg-vásárlására nézve Martonosi Pé-ter ajánlatot adott be a városhoz, mely szerint négyszögméterenként 3 koronát hajlandó adnia telekért. A városi tanács mai ülésében foglalkozott Martonosi ajánlatával, de azt el nem fogadta, hanem kimondotta, hogy a telket árve-résen adja el.

— **Amerikában tanult meg magyarul.** Striegl József szegedi főgimnáziumi tanár érdekes levelet kapott a minap Amerikából. A levelet a bátyja, Striegl And-rás írta, aki több hónappal ez-előtt vándorolt ki a temesmegyei Nagyzsámról Clevelandba. Striegl Andrásnak sok nehézséggel kellett megküzdenie, mert egy szót sem tudott másképp, mint svábul. Nagyzsámon ugyanis még csak most kezdik törni a fiatalabbak a magyar nyelvet. Striegl András nemsokára visszatér. — Nincs rossz dolgom — írja Striegl And-rás. Angolul egy szót sem tudok, de tökéletesen megtanultam — magyarul... Magyarországból tehát már ki kell vándorolni az embereknek, hogy megtanuljanak magyarul.

— **Sertésvész.** Csanádalber-tiben a sertésvész járványszerű jelleggel fellépett, miért is a ha-tóság elrendelte a forgalmi zár-latot.

— **Szökött lelenc.** E címen is külön rovatot lehetne nyitni la-punkban, mert alig van nap, hogy egyik vagy másik lelenc meg ne szökne gondozójától. Tegnap *Nebalczki Imre* 12 éves lelencfiu szökött meg *Pásztor Károly* nevű gondozójától. A ren-dőrség elrendelte a fiu körö-zését.

— **Javitások a kaszaperi épü-leteken.** Megemlékeztünk már arról, hogy a város tulajdonát képező kaszaperi birtokon levő épületek több javítást igényelnek. E célra a városi tanács ma *Pákh Kálmán* gazdasági szaktanácsos kezéhez 625 koronát utalványo-zott ki.

— **Fejlesztik a téglajárdákat.** *Pákh Kálmán* városi gazdasági szaktanácsos előterjesztése alap-ján Makó város tanácsa egyik közgyűlési határozat értelmében ma 5967 korona 72 fillért utalt ki a téglajárdák fejlesztésére.

— **Táncmulatság.** A papháti iskolánál szeptember hó 4-én, va-sárnap este, az ártézi kut ké-szítésének javára zártkörű tanc-mulatság rendeztetik. Belépő díj: férfi 60. nő 40 fillér. Felülfizet-ések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A mu-latság kezdete délután 2 órakor, vége reggel.

— **A makói iparos ifjak tánc-estéje,** amely iránt általában az érdeklődés, holnap, szombat este 8 órakor fog a „Korona”-szálloda emeleti dísz termében *Kolompár Béla* teljes zenekara közremű-ködése mellett lezajlani. A né-gyest *Schwartz Miksa* közkedvelt táncitanító rendezi. Ezuton hívja meg a rendezőség mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, hogy táncestélyükön meg-jelenni sziveskedjenek.

— **60 éves korig megőrizhetjük arcunk, kezünk fiatalágát** ha azt

gondozzuk, ápoljuk olyan do-
loggal, mely semmi körülmé-
nyek között, az arcbőrre nem ár-
talmas, mely tisztán ápol és a
levegő kihatásaitól óv. Ilyen a
Lukács-féle „Flóra tejcrém” és
folyékony „Narancs virág krém”.
Mindkettő 50—50 fillér (25—25
krajcár.) Kapható a főtérhez kö-
zelfekvő, az aradi utcai „Meg-
váltó” gyógyszerárban.

Megcsipett éjjeli utonálló.

A rendőrség dolgozik.

Makó, aug. 19.

Két hónappal ezelőtt az orosz
temető mellett két alak, akik ren-
dőrsapkát viseltek, kifosztották a
békésen hazafelé bandukoló Nagy
Gy. Imre gazdálkodót, kitől 180
korona készpénzt csizeltek el, az-
zal a trükkkel, hogy polgári ren-
dőröknek adták ki magukat s az
elvett pénzt másnap a rendőr-
ségen visszaadni ígérték.

Nagy Gy. Imre másnap fel is
ment a rendőrségre a pénzeért,
de ott csak ámulva hallgatták,
mert pénzről ott nem tudtak, de
azt rögtön látták, hogy a ma-
gyart csalárd uton kifosztották.

Megindult a nyomozás. Két hó-
napig tartott, de nem eredmény-
telenül. A tettesek egyike meg-
van, a másik hasba lötte magát
a családja szemellettára.

A rendőrség helyes nyomon
indult el. Dózsa Andor korcsmá-
jában töltötte az időt a tett el-
követésének délutánján Vig Jó-
zsef pecérsegéd és Király István
napszamos. Látszott rajtuk, hogy
török valamiben a fejüket, mert
sugtak-bugtak. A rendőrség előtt
azzal is gyanusakká váltak,
hogy míg délután alig
tudták kifizetni egy-két pohár bo-
rukat, már a kifosztás után egy
éjjeli mulatóhelyen husz koronást
váltottak.

Ettől kedve állandóan rend-
őri felügyelet és ellenőrzés
alatt állottak. A dolog ne-
hezen haladt. Nem árulták
el magukat. Egy hónappal eze-
Vig József sintersegéd családja
szemellettára öngyilkosságot köve-
tett el a gyeptelep udvarán. Ki-
sült azonban, mert egy hozzátar-
tozójának megvallotta, hogy azért
megy a halálba, mert fél a bünt-
tetéstől. Észrevette, hogy a ren-
dőrség figyelni s ő volt egyike
azoknak, aki Nagy Gy. Imrét ki-
fosztotta.

A másik jómadár Király István
ellen is együtt vannak a terhelő
adatok. Ő elárulta a titkot egy
társának, aki most hűsöl s aki
a dolgot besugta.

A sikeres nyomozás adatait a
rendőrség további eljárás végett
beküldötte a szegedi ügyészség-
nek.

A csanádi ugarban tizennyolc
kat. hold föld tanyával és a
makói ugarban a dái oldalon
négy kat. hold föld kiadó.
Több évre haszonbérbe
Bővebb felvilágosítást a tulajdonos

Kusz György
Megyeház-utca 2402. szám alatt.

Készül a postasztrájk.

A leszerelés feltételei.

Budapest, aug. 19.

Hivatalos körök tagadják, a
minisztérium nem akar, vagy nem
tud róla és a postasztrájk mégis
készül. A szervező harmincas bi-
zottság állandó munkában van
és nagy körültekintéssel készíti
elő a talajt. A bizottság tegnap
éjjel Budapesten a városon kívül
ismét értekezletet tartott. Az érte-
kezleten a pénztáros jelentette,
hogy eddig is hetvenkétezer ko-
rona van a sztrájkpénztárban. A
mozgalomhoz a posta-, táviró és
távbeszélő-személyzet különféle
csoportjai csaknem kivétel nélkül
csatlakoztak már. A harmincas
bizottság a következő feltételek-
hez köti a sztrájkmozgatom le-
szerelését:

1. Kinevezendők ez év folya-
mán az összes tiszthelyettesek,
tisztgyakornokok, valamint alap-
és szakvizsgával bíró gyakornok-
jelöltek tiszthelyettesek, az összes
segédtisztjelöltek segédtisztekké s
az összes segédszolgák szolgálká.
2. A jövő évi fizetésrendezésig
a már 40 évet betöltött tisztvise-
lőket nyugdíjazni nem szabad.
3. A főmérnökségnek kinevezés
előtti minősítése mellőzendő, mert
ez csak a hivatalvezetők szemé-
lyeskedésére ad alkalmat.
4. A postamesterek helyzetének
javítása.
5. Szolgálati pragmatika.
6. A kaszinó című érdeksző-
vetkezet pártolásának teljes elej-
tése.
7. Az altisztai és szolgai kar
helyzetének javítása.
8. A női alkalmazottak fizeté-
sének rendezése a segédtisztai stá-
tus és előmenetel mintájára.

A tisztikar ellen.

— Merénylő katona. —

A nagykanizsai 48. közös gya-
logezrednek egy zászlóaljja az
anexió óta Szerajevóban van el-
helyezve. A zászlóalj több tisztje
ellen megdöbbentő merényletet
követett el egy másik ezred köz-
legénye, aki a merénylet elköve-
tése után öngyilkos lett és ször-
nyet halt. A közkatona valóságos
golyózáport bocsájtott a tisztekre
s csak a csodás véletlennek kö-
szönhető, hogy sértetlenek marad-
tak. Egyelőre nem tudják, hogy
mi volt az oka a gyilkos me-
rényletnek.

A 48. gyalogezrednek Szeraje-
vóban állomásozó zászlóaljja a
napokban a znaimi 99. ezred
szintén ott tartózkodó századaival
együtt a Szerajevótól délre fekvő
Kalinovikba vonult, ahol már né-
hány napja gyakorlatoznak a ka-
tonák. Pénteken este a tiszték
mint rendesen, a tisztai étkezdé-
ben vacsoránál együtt ültek, ami-
kor úgy nyolc óra tájban kívülről
egymásután hét *Manlicher dur-
ranás* hallatszott és *ugyanannyi
löveg hatolt keresztül az étkező-
alyiség salugáteser ablakán.* A
golyók nagy zajjal vágódtak be
az ablak fáján és az asztal kö-
rül ülő tiszték feje fölött elsivítva,

a szemközti levő falnak mentek,
a melyen egyik-másik fennakadt,
több azonban a falat is keresztül
furta. Nagy riadalom támadt a
tiszték között, kik első meglepe-
téstől megdermedten maradtak
ülve helyeiken, míg csak a titok-
zatos golyózápor meg nem szűnt.
Ez volt a szerencsésük, mert
ha csak valamelyikük, is feláll,
ez könnyen életébe kerülhetett
volna, ha egyik golyó véletlenül
eléri. A nagy életveszedelemben
forgó tiszték a 48. ezrednek kö-
vetkező tagjai voltak: *Perner Ká-
roly* őrnagy, *Pappházy Kornél*,
Rupp György és *Visinger Ferenc*
kapitányok, *Michnay Adalbert*,
Schaschety Róbert főhadnagyok
és *Litfass Jenő* hadnagy.

Amint a golyózápor megszűnt,
a meglepetésükből felocsudott
tiszték felugráltak helyeikről, mind-
nyájan kiszaladtak és keresték a
merénylőt. Kivont kardokkal ug-
ráltak a közeli sziklák között,
melyek égyikén, egy mélyedésben
negyedóra keresés után raakad-
tak egy agyonlőtt bakára. A 99.
ezrednek egy közlegénye volt ez,
ki e helyről 300 lépésnyi távol-
ságról intézett ostromot szolgálati
fegyverével a 48-as tiszték ellen
s utolsó töltényével magát lötte
agyon. Szétronsolt agygyal akad-
tak rá.

Azonnal alámirozták az egész
tábort, hogy megállapítsák, mi
volt a merénylő szörnyű cseleke-
detének oka. de azt máig nem
tudták kideríteni. A vizsgálat a
99. ezred legénysége körében a
legerélyesebben folyik.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irtá: egy volt 48-as honvédtüszér.

(53)

Két menyegző.

Azt látta a házigazdájá-
nak száraz, rideg fellépésé-
ből, hogy itt egy rafiniro-
zott, számító emberkereske-
dővel van dolga, a ki az ő
háta megett minden előle-
ges értekezés vagy bele-
egyezése nélkül alkudott a
bőrére. A három feltételből
könnyű volt neki a válas-
zás, mert sem háremhölgy-
téle rabszolga, sem pedig a
világ hölgye nem akart
lenni; sőt örült lelke, hogy
kiszabadul a török főváros-
ból és abba a városba vi-
szik, a melyről ő regényei-
ben oly sokat olvasott; ott
művelt, nem vad, szivtelen
emberek laknak, ha baj
vagy szerencsétlenség éri,
társadalmilag sem lesz el-
hagyatva a művelt franciák
között. A bojtárt választotta
tehát.

XXXIV.

Másnap megjelent a rend-
kívüli előzékeny és nyájas
bojtár. Karjára füzte hölgyét
s egyenesen a hajóra vitte.
A tulajdonos pedig örült a
jó üzletnek, a mely tizsze-

resen is fedezte az ő kiadá-
sait.

Etelkát némileg boldoggá
tette a bojtár urias, finom
modora, e mellett ajánlatos
külsője is volt a csinos,
karcsu természetű 36 éves
bojtár.

Párisban a Rue St. Denis-
gen volt a palotája a gaz-
dag bojtárnak. A cselédség
hosszannával fogadta a rég-
óta nagy kereskedelmi ügy-
letekben távol levő ház urát
urnójével együtt.

Itt élt fényben, ragyogás-
ban, pompában Etelka.

XXXV.

1863. év tavaszán a bo-
jtár ismét keletre utazott
hosszabb időre kereskedelmi
ügyletekben. Csak karácsony
tájára tette kilátásba vissza-
érkezését.

A cselédséget megapas-
totta párisi házána. A ház-
tartást szűkebb korlátok közé
szabta. Minden szobát elzá-
ratott, csupán egy maradt
rendelkezésre Etelkának. A
házban csak egy öreg fel-
ügyelőné maradt s ez az
egy is a bojtár távozása
után goromba, kiméletlen
modort kezdett használni
urnójével szemben.

(Folytatjuk.)

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész
országban a **Lukács-féle**

„Harmat”
krém

mert eltünteti az arcról a
szeptőt, májfoltot, pattanás-
kat s mindennemű arctisztá-
talanságot. Kisimítja a ránc-
okat, himlőhelyeket. Még
korosabb egyéneknek s üde
bajos, ifjú arcszint; az arc,
nyak, karok és kezeknek
megkapó szépséget, elragadó
bájt kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém
1 kor., harmat puder 3 szín-
ben 1 kor., harmat szappan
1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél
Lukács Ferenc
„Megváltó”<sup>gyógyszer-
tárában,</sup> **Aradi-u.**
Telefon szám 95.

Házladás.

A Szent Anna-utcában, 14. uj
szám alatt teljesen újonnan ké-
szült ház, mely áll: két utcai
padolt szobából, elő szoba,
konyha, kamra, mosókonyha, fás
kamra és két tágas udvarral, a
mellékkeliségekkel együtt sza-
badkézből örök áron **ELADÓ.**
Értekezni lehet a tulajdonossal a
— fenti szám alatt. —

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított főtéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, kőcsi és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormen-tesítő **olaj.**

Zománccázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvashőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzín, petroleum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus — választékban.

Eladó HÁZ
az Alma-utcában levő 17 sorszámú mely mindenféle gazdálkodónak megfelel, továbbá az *ingóban* egy 515 négyzetű **gyömölcsös** és a szövetkezet-földben 7 évi joggal egy **hereföld.** 800 négyzetű

Értekezni lehet a fenti szám a.
B. Nagy András
tulajdonossal.

HÁZELADÁS.

Báró Erdélyi:(Nagy-Orosz) u. c. ca. két belteleki épület a görög katolikus temető közelében királyhegyesi utvonallal egybekötött, kövezett ut mentén, igen nagy közlekedési helyen lévő, *Fekete Dániel-féle*, 49 népsorszámu **SAROK HÁZ**, melyben van 4 utcai padolt szoba, bolt és korcsma helyiséggel, 3 konyha. 2 élés kamra, 1 pincze, alsóudvari lakás 1 szoba és konyhával **örök áron ELADÓ** vagy **KIADÓ.**

Értekezhetni:
Gerzánics István és György tulajdonosokkal, Kossuth-utca 14 sz. a. Buza István vendéglőjénél.

Remekül himzett bluzok eladásával sok pénzt szerezhethet Bartha Ödön Torontálaracs.

Ház eladás.

A Kálvin utca 2806. számú sarokon levő házamat **eladom.** szabadkézből

Értekezhetni a fenti szám alatt övz. **Lőrinc Jánosné** val.

Fegyverjavító műhely Makó 000 Szent-István tér. 000



Műhelyemben gyárilag végzek *fegyverek javítását és átalakítását, fegyvercsövek barnítását vagy feketítését; új fegyveragyakat.* Bármily javítások pontosan lesznek műhelyemben elkészítve.

Ugyanott egyes fiuk **TANONCUL** felvétetnek. Tisztelettel:

Nalász Károly
fegyverműves.

Nyomdász tanoncok

havi fizetéssel vétetnek fel a **Makói**

Független Ujság nyomdájában. Kazinczy u-3.

A Lakatos-féle házban a Szegedi és Páva utcák sarkán egy tágas

üzlet helyiség s a hozzá tartozó kétszobás lakás a megfelelő mellék-helyiségekkel együtt azonnal kiadó.

Értekezni lehet **Lakatos Pállal.**

Földvétel.

A József főherceg uradalmaival barázdás kerülsői **7200** holdas birtokra, **mely az Alföld gyöngyének mondható,** további vevőket keresek. 1100 öles holdankénti ára **330** forint, melyből **75** forint fizetendő, a mennyiben a vételár többi része **biztosított könnyű kölcsön**nel fedezhető.

Vevőket keresek egy másik aradmegyei **850** magyar holdas birtokra is, ennek holdankénti ára **450** korona.

Kuliner Sándor
bankiróda tulajdonos Makón.

Sok pénzt

takarít meg ha hirdetéseit kizárólag a Makói „Független Ujság”-ban közli.

Az apátfalvai kákási ugarban o 3 és fél köblös ugarföld o **eladó** vagy **kiadó.** — Bővebbet a kiadóhivatalban. —

Eladó föld.

A gacsicai nagydűllőben Papp Lajos szomszédságában 2 3/4 hold **örök áron eladó**

Értekezhetni a tulajdonossal az arad-csanádi vasut mellett Állomás tér 6. szám alatt.

Mándoki Sándor.

ELADÓ

oo egy kellemes hangu oo **cimbalom.**

Ára **70 korona.** Kazinczy-utca 3. szám alatt.

Értesítés.

Tévedés kikerülése végett tudatom Makó város és vidéke közönségével, hogy az az aradi-utcai Kovács-féle malmot nem én vettem meg, mivel sem rokoságban, sem ösmeretségben nem vagyok.

Teljes tisztelettel:
Soós Lajos
Zöldfa-utcai hengermalmi tulajdonos.

Ugyanott felvétetnek egy szorgalmas molnár segéd és egy munkás ember, éves állásra mindenesnek.

Iskolai könyvek bekötését

a legerősebb angol vászon kötésben a legolesőbb árban készíti

Bodor Sándor

könyvkötő.
A Zsidó iskola mellett. Ugyanott egy fiu fizetéssel **TANONCNAK** felvétetik.

Ház eladás.

A Návay Tamás-utca I. kerület 126. sz. ház két különálló lakházzal és **ELADÓ.** nagy kerttel

Értekezhetni:
Tóth Imre

— tulajdonossal —
Kossuth-utca 159. szám alatt.
— Ugyanott bor is van eladó. —

Ház eladás.

Az Arany János utca 57 sz. alatti **ház eladó** vagy október 1-től hasznbérbe **kiadó.**

Bővebben értekezhetni:
Kiss Sándor
tulajdonossal.

Lapkihordók felvétetnek a

Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Értesítés. Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Vásárhelyi-u. 23. sz. alatt Nemes Lajos** kovácsmester ur házában egy ujonnan berendezett

kádár üzletet nyitottam.

Elvállalok új hordók, fürdő- és káposztáskádák, tűrés- és vizesdézák készítését minden nagyságban, elsőrendű tölgyfából. — Ugyanint azok javítását felelősség mellett eszközlöm, jutányos áráért. 000 000 000

Kész munkákat raktaron tartok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:
Szendrei István kádár-mester.
Vásárhelyi-utca 23.